

**UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA**

**VÝSLOVNOSTNÉ PROBLÉMY V ÚSTNYCH
PREJAVOCH SLOVENSKÝCH ŠTUDENTOV V
ANGLIČTINE**

Autoreferát dizertačnej práce

Nitra 2016

Mgr. Michal Bodorík

Dizertačná práca bola vypracovaná v dennej forme doktorandského štúdia na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

Doktorand: Mgr. Michal Bodorík
Školiace pracovisko: Katedra lingvodidaktiky a interkultúrnych štúdií
Pedagogická fakulta
Univerzita Konštantína Filozofa
Dražovská cesta 4,
949 74 Nitra

Školiteľ: prof. PaedDr. Silvia Pokrivčáková, PhD.
Katedra lingvodidaktiky a interkultúrnych štúdií
Pedagogická fakulta
Univerzita Konštantína Filozofa
Dražovská cesta 4,
949 74 Nitra

Oponenti:

Autoreferát bol rozoslaný dňa: .....

Obhajoba dizertačnej práce sa koná dňa ..... o .....
hod. pred komisiou pre obhajobu dizertačných prác v študijnom programe
Didaktika anglického jazyka a literatúry, študijný odbor 1.1.10 Odborová
didaktika na Pedagogickej fakulte UKF v Nitre.

Predseda odborovej komisie:
prof. PhDr. Eva Malá, CSc.
Pedagogická fakulta
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

**UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA**

**VÝSLOVNOSTNÉ PROBLÉMY V ÚSTNYCH PREJAVOCH
SLOVENSKÝCH ŠTUDENTOV V ANGLIČTINE**

Autoreferát dizertačnej práce

Mgr. Michal Bodorík

na získanie akademického titulu „philosophiae doctor“, v skratke „PhD.“

v študijnom programe: 1.1.10 Didaktika anglického jazyka a literatúry

študijný odbor: Odborová didaktika

Nitra 2016

OBSAH

ÚVOD.....	3
1 ŠTRUKTÚRA DIZERTAČNEJ PRÁCE.....	5
2 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ.....	6
3 METODOLÓGIA VÝSKUMU	10
3.1 Ciele a výskumné otázky.....	10
3.2 Výskumné metódy a metodika výskumu.....	11
3.3 Výskumná vzorka.....	11
4 INTERPRETÁCIA VÝSKUMNÝCH ÚDAJOV.....	15
5 ODPORÚČANIA PRE PRAX.....	17
ZÁVER	19
SUMMARY	20
VÝBER POUŽITEJ LITERATÚRY	22
PREHEAD PUBLIKAČNEJ ČINNOSTI DOKTORANDA	25

ÚVOD

V súčasnom vzdelávaní sa ústny prejav so zrozumiteľnou výslovnosťou v cudzom jazyku stáva podstatnou úlohou pre výučbu anglického jazyka na slovenských školách. Je dôležité, aby boli študenti podporovaní a osvojili si správnu výslovnosť, ktorá im umožňuje zrozumiteľný prejav. Slovenskí študenti majú problémy s anglickou výslovnosťou, a to je aj dôvod pre výskum predkladanej dizertačnej práce. V tejto súvislosti sa prieskum orientuje na niekoľko aspektov, ktoré majú vplyv na konkrétne problémy výslovnosti slovenských študentov, aby mohli byť navrhnuté riešenia pre pedagogickú prax a ďalší výskum.

Pokiaľ ide o štruktúru dizertačnej práce, je rozdelená do niekoľkých sekcií. Celá práca pozostáva z dvoch hlavných častí. Prvá časť je teoretická a druhú tvorí celý priebeh výskumu. Po úvode nasleduje prvá teoretická sekcia, zameraná na aspekty ovplyvňujúce ústny prejav v anglickom jazyku, ktorými sú študent, učebnica, učiteľ. Spomínané aspekty sú vzájomne prepojené v procese učenia sa a vyučovania anglickej výslovnosti.

Druhá časť teórie je zameraná na vnímanie chýb vo vzdelávaní – konkrétne sa venujeme rôznym druhom chýb, aké existujú a objavujú sa, keď študenti pracujú v cudzom jazyku.

Tretia časť sa zaoberá prehľadom literatúry slovenských autorov a ich publikáciami, v ktorých výskumníci venujú svoj záujem a pozornosť v širšom zábere téme výslovnosti, prípadne fonetike a fonológii. Výskum, ktorý bol vykonaný v zahraničí, je tiež uvedený. Zahraniční autori primárne skúmali aspekty anglickej výslovnosti vo vzťahu k ich materinskému jazyku a používajú metódy, ktoré vytvárajú podklad pre dizertačný výskum.

Výskumná časť práce je rozdelená do siedmich sekcií, ktoré podrobne popisujú postup vykonaného prieskumu. V reálnom poradí sa štvrtá sekcia venuje stanoveniu výskumných cieľov, odhaľujúcich hlavné aspekty zamerania práce.

Osem výskumných otázok piatej časti je navrhnutých tak, aby zabezpečili cenné informácie, týkajúce sa zapojenia študentov, učebnicových materiálov a učiteľov v rámci komplexnej siete osvojovania si anglickej výslovnosti.

Šiesta sekcia popisuje metodiku, kde je prezentovaná kombinovaná forma metód výskumu. Tu je odôvodnený výber analýzy chýb, obsahovej

analýzy a dotazníka ako výskumných techník. Každá metóda je samostatne popísaná a je tiež vysvetlené, ako ju implementovať, aby poskytla prínos vo vzťahu k výskumu. V tejto sekcii je prediskutovaná aj validita a reliabilita získaných dát, zaistená pomocou triangulácie.

Proces výberu respondentov a recenzentov, pre potreby práce vychádzajúc z metodológie, je objasnený v siedmej časti, a taktiež sú tu stanovené vzorky učebníc pre obsahovú analýzu.

Ôsma sekcia je do veľkej miery charakteristická výskumnými údajmi, kde sú špecifikované zistenia z analýzy chýb, je tu tiež uvedená frekvencia každého typu výslovnostnej chyby. Medzi dátami sú informácie nadobudnuté z analýz obsahov učebníc, poukazujúce na výslovnostné aspekty a typológie úloh použitých v týchto materiáloch. Ako posledné sú uvedené odpovede na otázky z dotazníka.

Deviata časť sa zameriava na závery z triangulácie - vzájomné porovnanie zistení z troch výskumných metód. Tieto závery odpovedajú na každú výskumnú otázku a poskytujú dôkazy pre všetky tvrdenia.

Posledná časť výskumu poskytuje odporúčania pre pedagogickú prax a ďalší výskum, aby z nich do budúcnosti mohli profitovať slovenskí študenti, ale aj učitelia, keď narazia na problémy súvisiace s výslovnosťou v angličtine. Tieto odporúčania sú založené na zisteniach dizertačnej práce.

Práca je ukončená záverom, kde je prezentované zhrnutie obsahu celej dizertačnej práce s dôrazom na výskumné zistenia.

1 ŠTRUKTÚRA DIZERTAČNEJ PRÁCE

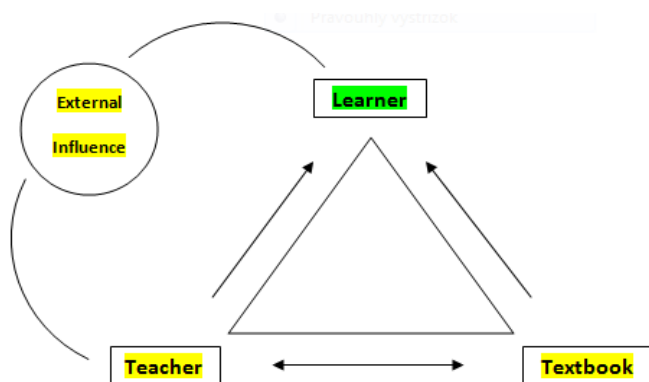
Table of Contents

INTRODUCTION	12
1 THEORETICAL PART	14
1.1 Aspects Affecting Oral Production in the English Language	14
1.1.1 Learner	15
1.1.2 Textbook Material	15
1.1.3 Teacher	16
1.2 Perception of Errors in Language Education	18
1.3 Literary Reviews Related to the Topic of the Dissertation Thesis	20
1.3.1 Research Conducted in Slovakia	20
1.3.2 Research Abroad	25
2 RESEARCH PART	30
2.1 RESEARCH OBJECTIVES	30
2.2 RESEARCH QUESTIONS	31
2.3 RESEARCH METHODOLOGY	32
2.3.1 Research Method 1 – Error Analysis	33
2.3.2 Research Method 2 – Content Analysis	34
2.3.3 Research Method 3 – Questionnaire	36
2.3.4 Validity and Reliability, Triangulation	47
2.4 RESEARCH RESPONDENTS AND SAMPLING	49
2.4.1 Selection of Respondents for Error Analysis	49
2.4.2 Selection of Samples for Content Analysis	53
2.4.3 Selection of Respondents for Questionnaire	54
2.5 RESEARCH DATA	55
2.5.1 Research Findings for Error Analysis	55
2.5.2 Research Findings for Content Analysis	96
2.5.3 Research Findings of Questionnaire Items	110
2.6 RESEARCH CONCLUSIONS	121
2.7 SUGGESTIONS FOR PEDAGOGICAL PRACTICE	128
CONCLUSION	132
BIBLIOGRAPHY	134
RESUMÉ	138
APPENDICES	154

2 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

Hlavnou problematikou dizertačnej práce sú výslovnostné problémy slovenských študentov v anglickom jazyku. Z tohto aspektu je dôležité si všímať, aké problémy – chyby vo výslovnosti žiaci majú a čo na ne vplýva. Teoretická časť dizertačnej práce sa v tomto smere preto orientuje na jednotlivé aspekty ovplyvňujúce výslovnosť, definuje, aké typy chýb vznikajú pri učení sa a reflektuje domáci aj zahraničný prieskum, zaoberajúci sa touto oblasťou.

Na ústny prejav, každého jedného Slováka v angličtine, vplýva niekoľko rôznych faktorov. V tejto súvislosti je cieľom každého žiaka, študenta na Slovensku, osvojiť si anglický jazyk na takej úrovni, aby bol pochopený zo strany počúvajúceho. Do tohto konceptu vstupujú dve významné vlastnosti: správnosť prejavu z hľadiska *accuracy* (presnosť, správnosť) a *fluency* (plynulosť). Ak človek rozpráva v cudzom jazyku, snaží sa komunikovať plynule, používať správnu slovnú zásobu, či stylistické prvky. V mnohých prípadoch však aj napriek tomu dochádza k nepochopeniu slova, vety, správy, v dôsledku nesprávnej výslovnosti. Z tohto dôvodu je podstatné aj osvojenie si správnej výslovnosti v angličtine. Mnohé výslovnostné chyby, ktoré Slováci robia, sú spôsobené rozmanitými vplyvmi, či už interferenciou z materinského jazyka, chybne naučenou výslovnosťou alebo nedostatkom precvičovania. V nadväznosti na vyššie uvedené fakty sa autor dizertačnej práce rozhodol sústrediť na 3 aspekty, majúce vplyv na výslovnostné problémy, a zároveň na samotného učiaceho sa. Obrázok uvedený nižšie popisuje 3 komponenty: žiaka, učebnicu a učiteľa, ako aj ich vzájomné prepojenie.

V prvom rade je to samotný/á žiak/čka, ktorý/á rozhoduje o tom, ako si osvojí výslovnosť anglického jazyka. V tejto súvislosti je dôležité podotknúť, že primárnym východiskom, pre učiaci sa subjekt, je materinský jazyk a jeho zvukový systém. Ďalším dôležitým komponentom je prostredie, v ktorom žiak vyrastá, obklopenosť prostredím, médiami a technológiami, v ktorom/ktorých sa angličtina bežne používa. V tomto kontexte sa nesmie zabudnúť na vplyv školy a vzdelávacieho procesu, ktoré sú taktiež neodmysliteľnou a dôležitou súčasťou, vplývajúcou na osvojenie jazyka. V mnohých prípadoch je škola prvým sprostredkovateľom kontaktu s cudzím jazykom.

V súvislosti so školou vplýva na výslovnosť aj učebnica, používaná na hodinách anglického jazyka. Učebnica je teda druhým faktorom, ovplyvňujúcim žiakovú výslovnosť. Všetky aktivity a cvičenia na žiaka pôsobia, mali by byť preto nápomocné pri dosahovaní cieľa. Aj z vyššie uvedeného diagramu je zrejmé, že šípky odkazujú k tomu, ako vplýva učebnica na žiaka, ale zároveň aj na učiteľa. Materiál v študentských knihách, respektíve jednotlivé cvičenia, zamerané na výslovnosť, do istej miery určujú, čo bude žiak ovládať z oblasti anglickej fonológie, keďže je každé cvičenie venované inej téme. Typy cvičení zasa ovplyvňujú stupeň atraktivity vyučovacieho procesu.

Tretím faktorom, popísaným v teoretickej časti, je učiteľ. Jeho pozícia je veľmi dôležitá, pretože on ovplyvňuje žiaka, no zároveň aj učebnicu (viď. šípky na obrázku vyššie). Učiteľ má veľký podiel na tom, čo sa žiak naučí, keďže on/ona rozhoduje, s akými cvičeniami sa bude pracovať a na aké konkrétne témy segmentálnej a suprasegmentálnej fonológie sa budú zameriavať. Okrem iného je učiteľ aj dôležitým modelom a príkladom výslovnosti pre žiaka. Je preto nevyhnutné, zabezpečiť budúcim slovenským angličtinárom kvalitnú prípravu na vysokej škole. Predpokladom kvalitného vzdelávania žiakov je aj osvojenie správnej výslovnosti samotnými učiteľmi. Nemenej dôležitá je schopnosť učiteľa, správne pristupovať k výslovnostným chybám žiakov, vedieť ich identifikovať, poukázať na ne a napomáhať k redukcii, prípadne eliminácii.

Ďalšia problematika teoretickej bázy práce sa zameriava na chápanie pojmu error – chyba, v jazykovom vzdelávaní. Je tu vysvetlené, akými rôznymi spôsobmi je chyba vnímaná. Podľa definícií, ktoré vymedzil Edge (1989), sú tri hlavné typy a to *slips* (pošmyknutia), *errors* (chyby) a *attempts* (pokusy). Následne na to sú aj vysvetlené. Ak je študent schopný svoj omyl, napríklad vo výslovnosti, opraviť, tento typ chyby sa nazýva *slip*. Na druhej strane, ak študent nevie opraviť to, čo je v jeho/jej výslovnosti zlé a učiteľ aj trieda vedia chybu identifikovať, potom je to *error* – chyba v pravom zmysle slova. Iný prípad nastáva, ak sa študent pokúsi vyjadriť niečo v cudzom

jazyku, avšak k danej problematike ešte nemá ozrejmené teoretické poznatky, potrebné pre správne zvládnutie jazykového prejavu. Pochybenie, ku ktorému dochádza, sa označuje ako *attempt*.

Posledná časť teórie sa zameriava na prehľad domácej a zahraničnej literatúry, autorov, výskumníkov, ktorí sa oblasti výslovnosti venovali. Je rozdelená do dvoch častí, reflektujúc domáci a zahraničný výskum.

Z domácich autorov sú spomenuté predovšetkým mená odborníkov, špecializujúcich sa na výskum anglickej výslovnosti, konkrétne: Beňuš, Bilá, Kehoe, Kráľová a Metruk. Pri každom autorovi je uvedená najvýznamnejšia publikácia, ktorá sa dotýka témy dizertačného výskumu. Detailnejšie je spomedzi publikácií predstavená monografia Kráľovej, s názvom *Slovensko-anglická zvuková interferencia (2011)*, ktorá slúži ako dôležitý podklad pre výskum dizertačnej práce. Autorka podrobne popisuje výskum, realizovaný v roku 1998, v rámci ktorého skúmala chyby v anglickej výslovnosti u 60 študentov, študujúcich na univerzite v prvom ročníku prekladateľského odboru. V práci aplikovala metódu kontrastívnej analýzy, všímajúc si negatívnu interferenciu segmentálnych a suprasegmentálnych znakov slovenského a anglického jazyka. Študenti boli nahrávaní počas toho, ako 2,5 minúty rozprávali v angličtine. Následne na to boli nahrávky hodnotené 15 rodenými anglicky hovoriacimi. Analýza priniesla identifikáciu 27 rôznych výslovnostných chýb. Nadobudnuté výsledky sú uvedené v grafoch a tabuľkách. Myšlienka tohto výskumu je zakomponovaná aj do metodológie dizertačnej práce.

V zahraničnej literatúre je pozornosť venovaná rôznym autorom, publikujúcim svoje výskumy, ako napríklad: Derwing and Rossiter, Tominaga, Wei and Zhou, Yassin. Dôležitou autorkou a výskumníčkou je v tejto časti Tergujeff, ktorá sa venovala vo svojich 2 publikáciách podobným aspektom, aké sú predmetom dizertačného výskumu. Vo svojej prvej práci, s názvom *Pronunciation Teaching Materials in Finnish EFL Textbooks (2010)*, zamerala prieskum na používanie učebnicových setov na hodinách angličtiny. Vo výskume bola aplikovaná obsahová analýza, autorkou označovaná ako textbook analysis, v rámci ktorej skúma používanie a typológiu jednotlivých cvičení, zaoberajúcich sa anglickou výslovnosťou. Na základe spoločných znakov niektorých cvičení vytvára 8 kategórií, do ktorých ich klasifikuje a detailne popisuje, v čom tieto zadania spočívajú, a aký prvok výslovnosti precvičujú. V závere práce autorka uvádza reálnu situáciu finských učebníc angličtiny s poukazaním na ich nedostatky. Konkrétnym faktom je, že fonetický tréning je najčastejšie používaným typom zadania, v dôsledku čoho nie sú podporované iné aktivity, ako napríklad intonácia, rytmus a súvislá reč. Použitá výskumná metóda a kategórie boli tiež zakomponované vo výskume tejto dizertačnej práce.

V časti práce, venovanej prieskumu zahraničnej literatúry, je detailnejšie predstavená aj práca od Tergujeff, s názvom *The English Pronunciation Teaching in Europe Survey: Finland (2012)*, ktorá reflektuje názory učiteľov angličtiny vo Fínsku. Na základe metódy dotazníka autorka zisťuje reálnu situáciu, ako vnímajú vyučovanie anglickej výslovnosti na základných a stredných školách samotní učitelia. Jednotlivé otázky pre respondentov sa zameriavajú na niekoľko okruhov, ako napríklad možnosti študentov byť v prostredí, v ktorom sa anglický jazyk používa; pripravenosť učiteľov pre prax; dôležitosť vyučovania anglického jazyka – výslovnosti; čas venovaný anglickej výslovnosti v triedach; materiály a aktivity používané pri vyučovaní výslovnosti; spôsoby pristupovania k chybám, ako aj k hodnoteniu výslovnosti. Autorka jednotlivé oblasti popisuje a uvádza konkrétne výsledky z dotazníka. V závere sú zhrnuté zistenia, ktoré informujú o tom, že učitelia angličtiny vo Fínsku nemajú dostatočné pomôcky pre vyučovanie výslovnosti. Iným zistením je to, že väčšina učiteľov používa učebnicu ako hlavný materiál pre prácu v triede a len malá skupina využíva webové stránky, prípadne iné technológie. Metodologická podstata článku, ako aj niektoré otázky z dotazníka, slúžili ako cenné podnety pre aplikáciu v intenciách dizertačnej práce.

3 METODOLÓGIA VÝSKUMU

Pre potreby dizertačnej práce bol zvolený kombinovaný, kvantitatívno-kvalitatívny výskum. Tento typ skúmania reality je vhodný pre prácu, keďže spája použitie troch výskumných metód. V dôsledku uvedeného spojenia prinášajú tieto metódy aj kvantitatívne, aj kvalitatívne výsledky, napomáhajúce k vytvoreniu komplexného obrazu o problematike výslovnostných problémov slovenských žiakov.

Tento typ výskumu, spočívajúci v miešaní výskumných metód, je tiež dôležitý pre samotnú trianguláciu, ktorá bola použitá na zabezpečenie validity dát a spoľahlivosť jednotlivých tvrdení v záveroch práce.

3.1 Ciele a výskumné otázky

V dizertačnej práci sú uvedené jej 3 hlavné ciele aj s ich konkretizáciou v nasledovnom znení:

- 1.) Zistiť, aká je situácia vo vyučovaní anglickej výslovnosti slovenských žiakov.
  - Cieľom je preskúmať a definovať najproblematickejšie aspekty anglickej výslovnosti, s ktorými sú slovenskí študenti konfrontovaní v procese osvojovania.
- 2.) Zistiť, aká je úloha učebníc vo vyučovaní anglickej výslovnosti.
  - Cieľom je analyzovať súčasné učebnicové materiály, používané na základných školách pre nácvik anglickej výslovnosti, a zmapovať, ktoré aspekty anglickej fonológie sú v nich zahrnuté.
- 3.) Zistiť, aká je úloha učiteľa v edukačnom procese osvojovania anglickej výslovnosti.
  - Cieľom je zistiť, aké sú postoje slovenských učiteľov smerom k vyučovaniu anglickej výslovnosti a chybám, ktoré žiaci produkujú.
  - Odhaliť, aké materiály slovenskí učitelia používajú pri precvičovaní výslovnosti.
  - Zmapovať situáciu prípravy učiteľov pre výučbu anglickej výslovnosti.

Po stanovení cieľov práce nasledujú konkrétne špecifikované výskumné otázky, týkajúce sa žiaka, učebnice a učiteľa. V nasledujúcich riadkoch sú uvedené všetky výskumné otázky:

- 1.) Aké sú najčastejšie výslovnostné chyby, ktoré slovenskí študenti anglického jazyka robia v oblasti segmentálnej a suprasegmentálnej fonológie?
- 2.) Aké výslovnostné stránky (aspekty anglickej fonológie) sú poskytované ako praktické cvičenia v rámci učebníc?
- 3.) Aké typy zadání sú používané najčastejšie?
- 4.) Sú problematické aspekty anglickej výslovnosti, príznačné pre slovenských žiakov, adekvátne zahrnuté vo vybraných učebniciach?
- 5.) Aké sú postoje slovenských učiteľov k vyučovaniu anglickej výslovnosti?
- 6.) Aké sú najčastejšie používané učebnicové materiály a typy cvičení, ktoré slovenskí učitelia používajú na výučbu anglickej výslovnosti?
- 7.) Aké výslovnostné chyby považujú slovenskí učitelia za najproblematickejšie a ako k nim pristupujú?
- 8.) Ako vnímajú slovenskí učitelia vlastnú pripravenosť pre vyučovanie anglickej výslovnosti?

3.2 Výskumné metódy a metodika výskumu

Prvou metódou, použitou vo výskume, je analýza chýb. Vo výskumnej časti práce je popísaný priebeh aplikovania metódy. Konkrétny postup analýzy pozostáva z piatich krokov. Prvý je zber ústnych výpovedí žiakov, nasleduje identifikácia chýb. Tretím krokom je klasifikácia a deskripcia chýb, potom vysvetlenie chýb a posledným krokom oprava chýb. Samotný výskum spočíval v nahrávaní prehovorov 20 žiakov deviateho ročníka, ktorí čítali anglický text. Nahrávky boli následne predložené 4 posudzovateľom, ktorých úlohou bolo definovať výslovnostné chyby, narúšajúce zrozumiteľnosť prejavu. Hodnotitelia, ktorí počúvali nahrávky a zapisovali chyby do svojich záznamov, sa zameriavali na segmentálne aj suprasegmentálne javy vo výslovnosti anglického jazyka. Následne na to sa výslovnostné chyby triedili do niekoľkých skupín, podľa spoločných znakov.

Druhou metódou, ktorú sme aplikovali vo výskume a zároveň popísali v metodológii, je obsahová analýza. Sekcia venovaná tomuto postupu uvádza definície a kroky dôležité pri aplikácii. Podstata metódy spočíva v rozbere rôznych druhov obsahov, analyzujúc ich na základe určitých prvkov, sumarizuje a vyvodzuje platné závery. Odôvodnením aplikovania metódy v dizertačnom výskume je fakt, že sa orientuje na cvičenia v učebniciach, ktoré sa v súčasnosti používajú na vyučovanie anglického jazyka na základných školách. Cieľom analýzy bolo zistiť, aké typy cvičení na anglickú výslovnosť sa v učebnicových materiáloch nachádzajú, a aké aspekty anglickej fonológie sú precvičované. Z týchto dôvodov sa analyzujú len obsahy aktivít označené ako „pronunciation“. Keďže obsahová analýza je založená na kategorizovaní a kódovaní obsahu, v tomto konkrétnom prípade sa venuje vetám, ktoré priamo popisujú, čo má žiak robiť, aby si precvičil nejaký výslovnostný jav. Vychádzajúc z teórie od Tergujeff a aktivít v skúmaných učebniciach boli pre obsahovú analýzu určené 4 kategórie: *počúvanie, fonetický tréning, čítanie nahlas a rýmovanie*. Do jednotlivých kategórií spadá niekoľko kódov, určených na základe spoločných znakov.

Tretia metóda, použitá v kombinovanom výskume a bližšie popísaná v práci, je dotazník. Jeho podstata spočíva v tom, že ide o výskumný inštrument, používaný na zber dát od jednotlivcov z rôznych sociálnych celkov, ako je napríklad rodina alebo škola. Vo výskume je aplikovaný s cieľom nadobudnutia informácií od slovenských učiteľov angličtiny, ich názorov a postojov k niektorým výskumným otázkam. Kapitola ďalej uvádza niekoľko princípov, na základe ktorých sa dotazník tvoril. Je tu napríklad vysvetlený spôsob, akým bol dotazník distribuovaný k respondentom, jeho vytvorenie prostredníctvom systému www.surveymonkey.sk a online rozposielanie učiteľom, posielajúcim ho následne ďalším učiteľom a kolegom - tzv. reťazová reakcia. V tejto časti práce je konkrétnejšie popísaná aj formulácia dotazníkových otázok, každá otázka je zdôvodnená a presne stanovená. V úvode sa nachádzajú všeobecné otázky, týkajúce sa školy, v ktorej učiteľia učia, počtu rokov praxe a pohlavia. Otázok jadrovej časti dotazníka je 11, pričom v ich intenciách sú riešené nasledovné okruhy a) postoje učiteľov týkajúce sa vyučovania anglickej výslovnosti b) materiály a učebnice používané na vyučovanie výslovnosti c) výslovnostné chyby, ktoré slovenskí študenti robia d) príprava učiteľov na vyučovanie výslovnosti. V kapitole je každá otázka popísaná spolu s možnosťami odpovedí, spomedzi ktorých mali respondenti na výber.

3.3 Výskumná vzorka

Neodmysliteľnou súčasťou výskumnej časti práce je proces výberu respondentov a materiálov, použitých na získanie výsledkov, ktoré poslúžili k

zodpovedaniu výskumných otázok. V samotnom texte práce je najskôr popísaný výber žiakov pre analýzu chýb. V tomto prípade ide o žiakov 9. ročníka základnej školy, ktorí majú rovnaký základ vzdelania v anglickom jazyku a dosiahnutá úroveň vzdelania bude, podľa spoločného európskeho referenčného rámca, A2. Jedným z dôvodov skúmania uvedeného ročníka je fakt, že ide o žiakov pokračujúcich v ďalšom štúdiu na stredných školách. Aj napriek predchádzajúcemu, sedemročnému štúdiu angličtiny sa hneď po odštartovaní vzdelávania na strednej škole ukazujú výrazné problémy pri komunikácii v angličtine, a rovnako sa ukazujú pomerne banálne chyby v oblasti výslovnosti. Ako ďalší dôvod analýzy uvádzame skutočnosť, že žiaci používajú učebnice angličtiny, ktoré sú taktiež predmetom výskumu a týmto spôsobom je zabezpečené prepojenie výsledkov. V tejto časti podkapitoly je tiež bližšie popísaný výber 2 škôl a spôsob, akým bolo nahrávanie ústnych prejavov žiakov zabezpečené.

V nadväznosti na analýzu chýb je spomenutý aj výber textu, ktorý bol predložený žiakom na čítanie počas nahrávania. Text bol vybraný z učebnice *Project 5*, používanej v 9. ročníku a korešpondujúcej s úrovňou vedomostí o slovnej zásobe u vybraných žiakov.

Ďalším, dôležitým faktorom pri analyzovaní nahrávok sú hodnotitelia. Na túto prácu boli určení 4 ľudia, z toho 2 prirodzene anglicky hovoriaci, učiteľka z Kanady, ktorá má skúsenosti s výučbou výslovnosti u žiakov učiacich sa angličtinu ako cudzí jazyk; írsky lektor na slovenskej univerzite, ktorý taktiež úzko spolupracuje so študentmi, učiacimi sa anglický jazyk ako ich prvý cudzí jazyk. Jedným z hodnotiteľov je samotný autor dizertačnej práce, ktorý sa danej problematike venuje dlhodobejšie a doktorka na slovenskej univerzite, ktorá prednáša a vedie semináre, zamerané na anglickú fonetiku a fonológiu, ako aj precvičovanie výslovnosti.

Nasledujúcim bodom je výber setu učebníc za účelom aplikovania obsahovej analýzy. Učebnicový materiál, ktorého obsah bol hodnotený z hľadiska precvičovania anglickej výslovnosti, bol vybraný z tretej série učebníc *Project 1, 2, 3, 4, 5*. Tento set bol zvolený na základe viacerých faktov a to aj z dôvodu, že sú to knihy, ktoré pre školy financuje ministerstvo školstva a ich použitie na školách je veľmi rozšírené. Ďalším dôvodom je fakt, že tieto učebnice používali aj žiaci, ktorí boli nahrávaní. Je dôležité podotknúť, že do analýzy sú zakomponované len študentské knihy. Pracovné zošity, kniha pre učiteľov ani iné materiály neboli súčasťou skúmania, keďže je rozsah práce obmedzený a pracovné zošity nie sú používané do takej miery ako učebnice.

Vo výskume sa taktiež uvádza výber respondentov/učiteľov na rozoslanie dotazníka. V tejto súvislosti bolo dôležité osloviť učiteľov, ktorí majú skúsenosti s výučbou na úrovni žiakov, zainteresovaných do analýzy

chýb. Dotazník bol nakoniec rozosielaný učiteľom anglického jazyka, pracujúcim na druhom stupni základných škôl, a jeho doručenie bolo zabezpečené e-mailovou komunikáciou, prostredníctvom ktorej si učitelia link na online dotazník posielali medzi sebou. V práci je tiež uvedený aj spôsob oslovenia učiteľov, zameraný na zdôraznenie dôležitosti výskumu pre pedagogickú prax, jeho anonymita a poďakovanie.

4 INTERPRETÁCIA VÝSKUMNÝCH ÚDAJOV

Vo výskumnej časti dizertačnej práce je šiesta podkapitola venovaná výskumným záverom, ktoré sú odvodené zo získaných dát a odpovedajú na jednotlivé výskumné otázky. V tejto časti je vždy stanovená otázka a k nej príslušná odpoveď, potvrdená konkrétnym zistením z výskumných metód. V nasledovných riadkoch sú rozobrané jednotlivé odpovede.

K prvej výskumnej otázke, týkajúcej sa výslovnostných chýb v segmentálnej a suprasegmentálnej fonológii, sú uvedené konkrétne príklady najčastejších substitúcií foném. Ide hlavne o spoluhláskové problémy a to výmenu /ð/ za /d/, /f/ za /t/, alebo zlé nahrádzanie /θ/ za /f/, /t/. Taktiež je tu uvedený, najčastejšie sa objavujúci, príklad ťažkostí s výslovnosťou foném /ŋ/, /t/, /w/. Pri záveroch k tejto otázke je tiež dôležité uviesť problematiku spojenú so skracovaním a predlžovaním samohlások, ako aj nesprávnu výslovnosť foném schwa /ə/ a /æ/. Ďalším záverom sú zistenia problémov, ktoré majú slovenskí žiaci s anglickými dvojhláskami, trojhláskami a výslovnosťou zamlčaných písmen, hlavne v prípadoch slov: *answer*, *hours*, *know*, *might*, *person*, *talk*.

V suprasegmentálnej oblasti bolo najfrekvencovanejšou výslovnostnou chybou nesprávne umiestnenie prízvuku, vo väčšine prípadov na prvej slabike. Najčastejšími príkladmi boli slová *about*, *aristocracy*, *developed*, *Saxons*.

V záveroch k druhej otázke, súvisiacej s aspektmi anglickej výslovnosti precvičovanými v učebniciach, bolo zistené, že všetky študentské knihy série *Project* majú dovedna 104 tém na výučbu. Z toho 46 tém je zameraných na segmentálne javy, 45 na suprasegmentálne aspekty a 13 nebolo zaradených, keďže sa zaoberajú väčšinou len predstavovaním medzinárodnej fonetickej abecedy, respektíve gramatickými pravidlami, odzrkadľujúcimi sa v anglickej výslovnosti.

Tretia výskumná otázka, týkajúca sa typológie zadaní, je zodpovedaná tým, že celý set *Project* obsahuje dokopy 238 zadaní na precvičovanie, v ktorých sa vyskytujú 4 typologické kategórie. Medzi tieto typy patria cvičenia zamerané na a) počúvanie, pri ktorých žiak primárne počúva anglicky hovoriaceho a potom robí druhú časť zadania, vychádzajúcu z nahrávky. Takéto zadanie sa vyskytlo 153 krát, čo predstavuje 64,29% z celkového počtu. Ďalší typ b) je zameraný na fonetický tréning, žiak nie je viazaný na počúvanie, ale pracuje samostatne, na základe stanovených inštrukcií. V takomto prípade ide o precvičovanie a praktické aplikovanie foném/anglických zvukov a prislúchajúcich symbolov medzinárodnej fonetickej abecedy. Tento typ zadania sa vyskytol 63 krát, tvoriac 26,47% uvedených zadaní. Nasledujúci typ zadania c) čítanie nahlas, pri ktorom žiaci hovoria slová, prípadne vety alebo sa venujú jazykolamom, sa v učebniciach

vyskytol 14 krát, čo predstavuje 5,88% všetkých zadaní. Posledný typ d) sa venuje rýmom, pri ktorých sa precvičuje rytmus a prízvuk. Rýmy sa v celom sete vyskytli 8 krát, čo je 5,88% všetkých zadaní.

Závery k štvrtej výskumnej otázke, týkajúcej sa adekvátneho precvičovania problematických aspektov výslovnosti typických pre Slovákov, poukazujú na fakt, že niektoré výslovnostné problémy, ktoré sú závažné u slovenských žiakov, nie sú dostatočne precvičované v učebniciach *Project*. Ide konkrétne o nasledujúce fonémy: /ð/, /θ/, /ŋ/, /w/, /ə/, /æ/ a trojhlásky.

V závere piatej otázky, venujúcej sa postojom učiteľov k anglickej výslovnosti, sa zistilo, že 97,8% respondentov považuje tento jav vo vyučovaní jazyka za dôležitý, čo je tiež potvrdené faktom, že 78,9% opýtaných učiteľov pracuje s výslovnosťou na každej hodine.

V odpovedi na otázku číslo 6 bolo zistené, že 60% učiteľov používa aktivity na výslovnosť z učebníc a pridáva aj svoje vlastné materiály a 33,3% pracuje len so zadaniami v študentskej knihe. V súvislosti s touto otázkou 83 učiteľov uviedlo, že najčastejší typ zadania na výslovnosť, s ktorým pracujú na hodinách AJ, je *Počúvaj a zopakuj*. S týmto typom zadania je prepojená aj učebnica, ktorú používajú na hodinách najčastejšie, pričom 73 učiteľov uviedlo *Project*.

Pri záveroch, týkajúcich sa 7. výskumnej otázky, výskum potvrdil, že najčastejšie chyby, ktoré učitelia pozorujú u svojich žiakov, sa dotýkajú presne tých, ktoré boli zistené pri analýze chýb a to konkrétne substitúcie spoluhlások a samohlások a nesprávne umiestnenie prízvuku. V nadväznosti na chyby takmer polovica učiteľov uviedla, že opravujú každú výslovnostnú chybu, ktorú počujú. Skutočnosť opravovania každej chyby však nemá pozitívny dopad na žiaka.

Závery k výskumnej otázke číslo 8 odhalili, ako vnímajú učitelia svoju pripravenosť na vyučovanie anglickej výslovnosti. Takmer polovica (48,8%) respondentov uviedla, že svojmu vysokoškolskému štúdiu prisudzujú aspekt výbornej, respektíve dobrej úrovne. Na druhej strane 48,9% učiteľov vníma svoju vysokoškolskú pripravenosť za priemernú alebo slabú. K tomuto záveru sa viaže aj informácia, týkajúca sa predmetov, ktoré mali učitelia na vysokej škole. Zisťovalo sa, či respondenti mali počas svojich vysokoškolských štúdií predmety, týkajúce sa porovnávania zvukových systémov anglického a slovenského jazyka, či mali predmety alebo kurzy, ktoré by ich oboznámili s typickými výslovnostnými problémami Slovákov a spôsobe ako k nim pristupovať. Z celkového počtu 90 respondentov 73,3% učiteľov uviedlo, že nemalo. Tí čo mali takéto predmety, uvádzali hlavne Fonetiku a Fonológiu, ktorej hlavným obsahom je lingvistický pohľad na anglickú výslovnosť, nezaoberá sa však didaktickým prístupom.

5 ODPORÚČANIA PRE PRAX

Ďalšou, dôležitou súčasťou dizertačnej práce sú odporúčania pre pedagogickú prax. Tieto odporúčania majú napomôcť k zlepšeniu súčasnej situácie, súvisiacej s problematikou anglickej výslovnosti medzi slovenskými žiakmi. Jednotlivé návrhy sú prepojené s výskumnými závermi, postavenými na triangulácii získaných dát jednotlivých metód. Pre pedagogickú prax je dôležité všimnúť si všetky tri činitele (žiak, učebnica, učiteľ), vstupujúce do procesu osvojovania si anglickej výslovnosti – ústneho prejavu. Navrhnuté odporúčania sú nasledovné:

A) Návrh učebnice s aktivitami, ktoré precvičujú anglickú výslovnosť špecificky pre potreby slovenských žiakov.

Slovenskí žiaci potrebujú precvičovať segmentálne a suprasegmentálne javy anglickej výslovnosti a to najmä tie, ktoré narúšajú zrozumiteľnosť hovoreného ústneho prejavu. Navrhovaný manuál alebo pracovný zošit by mal ponúknuť zadania a aktivity, primárne zameriavané na výslovnostné chyby, spojené so spoluhláskovými fonémami, so samohláskami, dvojháskami, trojháskami a neoddeliteľnou súčasťou by mali byť cvičenia, poukazujúce na umiestnenie prízvuku v angličtine.

Táto učebnica s aktivitami by mohla mať niekoľko čísel navrhnutých tak, aby boli vhodné pre rôzne úrovne, či už základné, stredné alebo vysoké školy. Takýto praktický manuál by mohol byť vhodnou pomôckou na seminároch a prednáškach. Samozrejmosťou súčasťou učebnice/ic, by mala byť teória, ktorá sa venuje možnostiam vyučovania, výslovnostným chybám a spôsobom, ako s nimi pracovať. Učitelia by si prišli na svoje, pretože by v jej obsahu bolo zahrnuté, ako hodnotiť výslovnosť a zároveň by ponúkla možnosť rôznych online zdrojov a web stránok pre prácu s multimédiami.

B) Vytvoriť set anglických učebníc, vhodných pre slovenských žiakov

Vychádzajúc z výskumných záverov je evidentné, že učebnice *Project*, používané v súčasnosti, nedostatočne zabezpečujú aktivity, ktoré napomáhajú potrebám žiakov s anglickou výslovnosťou. Učebnice by mali byť navrhnuté tak, aby sa venovali všetkým zručnostiam anglického jazyka, obzvlášť by mali byť preberané tie aspekty, ktoré sú pre Slovákov problematické.

V učebniciach by mali byť aplikované nielen typy zadaní na výslovnosť, ktoré boli zistené v obsahovej analýze *Project*, ale aj aktivity, ktoré zahŕňajú pohyb, tvorbu projektov, rôzne zaujímavé formy diktovania,

výslovnostné hry, aplikáciu video nahrávania, vizuálne pomôcky, prácu s multimédiami a iné.

Tieto nové učebnice angličtiny, pripravené pre slovenských žiakov, by mali mať aj doplnkový materiál so zdrojmi a návrhmi, ako viesť hodinu, zameranú na výslovnosť. Učitelia by mali byť podporovaní v používaní vlastných materiálov, preto by mali byť v učebnici uvedené tipy a triky, ako adaptovať vlastné aktivity.

C) Tvorba univerzitných kurzov/predmetov, orientujúcich sa výlučne na vyučovanie anglickej výslovnosti pre slovenských žiakov

Tento návrh vychádza z faktu, že približne 49% respondentov v dotazníku označilo svoju vysokoškolskú prípravu na vyučovanie za priemernú až slabú. Taktiež k tomuto odporúčaniu prispela skutočnosť, hovoriaca o nedostatku predmetov, orientujúcich sa na vyučovanie výslovnosti.

Predmety alebo kurzy by sa mali zameriavať na kontrasty v zvukových systémoch anglického a slovenského jazyka. Viac pozornosti by malo byť venovanej konkrétnym príkladom výslovnostných chýb. Študenti by sa mali venovať didaktickej a metodickej stránke, ako zvládať chyby svojich žiakov a ako najlepšie tieto chyby minimalizovať, prípadne úplne odstrániť. Ako dôležitý benefit sa javí skutočnosť, že študenti absolvujú výmenné pobyty. Aj naďalej by mali byť tieto pobyty podporované a zintenzívnené.

D) Ďalší výskum, ktorý by priniesol hlbšie vedomosti o dôležitých aspektoch, podporujúcich osvojovanie anglickej výslovnosti.

Výskum dizertačnej práce ani zďaleka neodkryl všetky odpovede na otázky, týkajúce sa anglickej výslovnosti. Z toho dôvodu by bolo vhodné ďalej pokračovať v prieskume, ktorý by rozšíril súčasný pohľad na túto oblasť anglického jazyka. Vplyv učiteľa (jeho/jej výslovnosť) na žiaka, reálna situácia v triede, materiály a aktivity na hodinách anglického jazyka, ďalšie možnosti pracovať na sebe a zlepšovať svoje zručnosti v anglickom jazyku v rámci programu celoživotného vzdelávania, žiaci na primárnom stupni vzdelávania, ich potreby a podpora, spôsoby a prístupy, ako rozvíjať autonómne učenie, aj toto by mali byť témy pre nasledujúce roky výskumu v didaktike anglického jazyka.

ZÁVER

Dizertačná práca s názvom: *Výslovnostné problémy v ústnych prejavoch slovenských študentov v angličtine* sa vo svojom obsahu zameriava hlavne na oblasť anglickej výslovnosti, konkrétne na aspekty, ktoré sú pre slovenských žiakov najproblematickejšie. Výskum práce je zacielený na zistenie najčastejších chýb vo výslovnosti, ktoré produkujú slovenskí žiaci pri používaní angličtiny. V súvislosti so žiakom sa pozornosť venuje aj učebnici a učiteľovi, keďže tieto dva komponenty vplývajú na to, čo si žiak osvojí.

Pre nadobudnutie správnych dát a na zodpovedanie výskumných otázok bol zvolený kvantitatívno-kvalitatívny výskum, teda výskum kombinovaných metód. Boli zvolené tri metódy: analýza chýb, obsahová analýza a dotazník. Každá jedna metóda bola použitá so zámerom, priniesť rôzne zistenia. Prvá metóda bola aplikovaná pri analýze nahrávok v anglickom jazyku u žiakov základnej školy, kde boli odhalené najčastejšie chyby vo výslovnosti, a taktiež ich frekvencia. Metóda obsahovej analýzy sa zamerala na výslovnostné aktivity v piatich učebniciach Project, pričom odhalila, aké témy anglickej výslovnosti sa učia, a aké typy zadani sa pri tom používajú. Metóda dotazníka poslúžila na zistenie postojov učiteľov k problematike vyučovania anglickej výslovnosti na Slovensku.

Všetky získané dáta boli na základe triangulácie porovnané a prispeli k zodpovedaniu výskumných otázok. Jednotlivé odpovede priniesli konkrétnejší pohľad na prepojenie žiaka, učebnice a učiteľa, vytvorili tiež širší obraz o tom, ako sa reálne k anglickej výslovnosti pristupuje na slovenských školách.

Dôležitou súčasťou výskumu, a aj práce samotnej, sú odporúčania pre pedagogickú prax, v ktorých sa kladie dôraz na viaceré oblasti. Jednou z nich je aj návrh na vytvorenie učebnice, obsahujúcej aktivity zamerané na anglickú výslovnosť, ktorá by venovala pozornosť najmä problémom typickým pre Slovákov. V tejto súvislosti je tiež navrhnuté vytvorenie vlastnej, slovenskej učebnice angličtiny, ktorá precvičuje všetky zručnosti AJ, avšak so zreteľom na potreby slovenských žiakov. Ďalšou oblasťou, ktorá by mala napomôcť k zlepšeniu vyučovania, je vytvorenie predmetov – kurzov na univerzitách, zaoberajúcich sa metodikou anglickej výslovnosti a spôsobom, ako pristupovať k výslovnostným chybám, a ako napomáhať ich odstráneniu. Posledné odporúčanie pre prax sa týka možnosti budúcich výskumov, ktorý by mali sledovať anglickú výslovnosť u žiakov na primárnom stupni, zistiť do akej miery vplýva učiteľova výslovnosť na žiakov, aké sú reálne možnosti učiteľov zdokonaľovať sa a pracovať na sebe v rámci celoživotného vzdelávania na Slovensku.

SUMMARY

The English language is an important component of education in Slovakia. The emphasis that has been put on acquisition of any foreign language at schools has its substantiation as it not only opens new options for Slovaks on European labour market but it also widens the chances to travel, study abroad and other advantages. In this regard it is beneficial for learners to work on their language skills as well as to strengthen their oral output. The situation is complicated as Slovaks often struggle with English pronunciation. In many cases Slovaks learners produce pronunciation errors that ban them from being understood and sometimes even the collapse of communication occurs due to the unintelligibility.

The dissertation thesis titled: *Pronunciation Difficulties in Slovak Learners' Oral Production in English* is in this connection focused on the observation of the real situation about the problems that appear when Slovaks speak in English. The main attention is paid to three elements of investigation: the most common English pronunciation errors produced by Slovak learners, the suitability of textbooks in the learning of English pronunciation and the role of the EFL teacher in the process of learning proper pronunciation.

For this scope of the dissertation was decided to apply the combined research/mixed methods research that is based on the principle which combines several research methods to provide valid results. In the case of this study three research techniques were used namely: error analysis, content analysis and questionnaire. The first method was focused on learners' recordings of oral output in English at elementary schools and so to define the most frequented pronunciation errors specific for Slovaks. The second technique analysed the content of contemporary textbooks to reveal what topics of English pronunciation are taught and what materials precisely types of tasks are used. The questionnaire was focused on Slovak teachers of English mainly their point of view and opinions about pronunciation errors, teaching materials and university preparation for their role of teaching English pronunciation.

All the gathered data both quantitative and qualitative are the results of the triangulation of the three research methods. The thesis answers the stated research questions when it defines the pronunciation errors of segmental and suprasegmental phonology. It also provides information what aspects of pronunciation are underestimated within the contemporary textbooks practice. The answers of teachers support individual findings as well as they add extra information to more complex picture of the reality.

The thesis also provides readers with suggestions for pedagogical practice and further research to improve contemporary learning and teaching of English pronunciation. The recommendations are based on the design of new activity books which would provide options for Slovak learners to work on those aspects of English pronunciation which are the most troublesome. The books or manuals would also include theoretical background that could be suitable for university studies as well as for teachers. It is also suggested to create new textbooks for elementary education which would be oriented mostly to practice all skills of English pronunciation included for the needs of Slovaks. The suggestions are also linked to the creation of university subjects or courses which should be aimed at preparation of future teachers for teaching of English pronunciation. The last suggestion is linked to the future research that should be organized to bring information about younger learners of English and their needs of pronunciation learning, teacher's pronunciation and its impact on learner, lifelong education and other areas.

VÝBER POUŽITEJ LITERATÚRY

BENUŠ, Š. a kol. 2010. *Výučba výslovnosti cudzích jazykov pomocou porovnávacej akustickej analýzy*. Nitra: UKF v Nitre, Filozofická fakulta, 2010. p.113. ISBN 978-80-8094-741-5.

BIAN, F. 2013. The Influence of Chinese Stress on English Pronunciation Teaching and Learning. In *Canadian Center of Science and Education*, vol. 6, no. 11, 2013. p. 199-211. ISSN 1916-4750.

BILÁ, M.; EDDY, E. 2012. *English Phonetics and Phonology for Slovak Students*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2012. p. 96. ISBN 978-80-555-0649-4.

BROWN, D. 2000. *Principles of Language Learning & Teaching, 4th edition*. New York: Pearson ESL, 2000. p. 350. ISBN 0-13-017816-0.

COHEN, L.; MANION, L.; MORRISON, K. 2007. *Research Methods in Education*. New York: Routledge, 2007. p. 656. ISBN 0415368782.

CORDER, S.P. 1967. The Significance of Learner's Errors. In: *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching* 5. 1967. p. 161-169. Available at: <<http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED019903.pdf>>

COSKUN, A. 2011. Future English teachers attitudes toward EIL pronunciation. In: *Journal of English as an International Language*, vol. 6, issue 2, 2011. p. 46-68. ISSN: 2200-2014.

CRYSTAL, D. 2008 *A Dictionary of Linguistics and Phonetics 6th Edition*. Oxford: Blackwell Publishing, 2008. p. 560. ISBN: 978-1-405-15296-9.

DERWING, T.; ROSSITER, M. 2001. ESL Learners Perceptions of their Pronunciation Needs and Strategies. In: *System*, vol. 30, 2002. p. 155-166. ISSN 0346-251X.

EDGE, J. 1989. *Mistakes and Errors*. London: Longman Group UK Limited, 1989. p.70. ISBN 0-582-74626-4.

GONDOVÁ, D. 2010. *Taking First Steps in Teaching English: Assessing Learners*. Žilina: EDIS-Žilina University Publisher, 2010. p. 142. ISBN 978-80-554-0236-9.

HARMER, J. 2001. *The Practise of English Language Teaching*. London: Longman Group UK Limited, p. 371. ISBN 0-582-40385-5.

HETCHERLA, N. 2015. English Language Pronunciation Teaching in Teacher Education. In: *International Journal of English Language, Literature and Humanities*, vol. 3, no. 9, 2015. p. 342-346. ISSN 2321-7065.

HUTCHINSON, T. 2008. *Project 1*. Oxford: OUP. 2008. p. 79. ISBN 978-0-19-476300.4.

JAMES, C. 1998. *Errors in Language Learning and Use: Exploring Error Analysis*. New York: Routledge, p. 320. ISBN 978-0-582-25763-4.

JENKINS, J. 2002. Global English and the teaching of pronunciation. British Council. [online] [cit. 2016-05-15] Available at:
<<https://www.teachingenglish.org.uk/article/global-english-teaching-pronunciation>>

JOHNSON, R. B.; ONWUEGBUZIE, J. 2004. Mixed Methods Research: A Research Paradigm Whose Time Has Come. In: *Educational Researcher*, 2004 vol. 33, no. 7. p. 14-26. ISSN: 1935-102X.

KRÁĽOVÁ, Z. 2011. *Slovensko-anglická zvuková interferencia*. Žilina: EDIS- vydavateľstvo Žilinskej univerzity, 2011. p.101. ISBN 978-80-554-0456-1.

KEHOE, J. 2015. Navigating the treacherous seas of L2 pronunciation. In: *Journal of Language and Cultural Education*. 2015, 3(3) p. 322-330. ISSN 1339-4045.

KOTHARI, C. R. 2004. *Research Methodology – Methods and Techinques*. New Delhi: New age International (P) Limited Publishers, p. 418. ISBN 978-81-224-2488-1.

KRIPPENDORFF, K. 2004. *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology 2nd Edition*. Thousand Oaks, CA: Sage, p. 413. ISBN 978-0761915454.

LEE, N. 1990. Notions of 'Error' and Appropriate Corrective Treatment. In: *Hongkong Papers in Linguistics and Language Teaching* 13. 1990. p. 55-69. ISSN 1015-2058.

MORLEY, J. 1991. The Pronunciation Component in Teaching English to Speakers of Other Languages. In: *TESOL QUARTERLY*, vol. 25, no. 3, 1991. p. 481-520. ISSN: 1545-7249.

RICKETTS, D. 2014. Analysis of ESL Adult Pronunciation Textbooks 2014. [online]. [cit. 2016-05-20]. Available at: <https://era.library.ualberta.ca/downloads/qv33rx03c>

TERGUJEFF, E. 2010. Pronunciation teaching materials in Finnish EFL textbooks. In Henderson, A. (ed.), *English Pronunciation: Issues and Practices (EPIP): Proceedings of the First International Conference. June 3–5 2009, Université de Savoie, Chambéry, France*. Université de Savoie: Laboratoire LLS. p.189–205.

TERGUJEFF, E. 2012. The English Pronunciation Teaching in Europe Survey: Finland. In: *Apples – Journal of Applied Language Studies*, 2012, vol. 6, 1 , p. 29–45.

TOMINAGA, Y. 2001. An Analysis of English Pronunciation of Japanese Learners: From the Viewpoint of EIL. In *Journal of Pan-Pacific Association of Applied Linguistics*, vol. 15, no. 2, p. 45-57. ISSN 1345-8353.

TOUCHIE, H. Y. 1986. Second Language Learning Errors Their Types, Causes and Treatment. In: *JALT Journal*, vol. 8, no. 1, 1986. p. 75-80. ISSN 0287-2420.

WEI, Y.; ZHOU, Y. 2002. Insights into English Pronunciation Problems of Thai Students. [online]. [cit. 2014-11-05]. Available at: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED476746.pdf>

YASSIN, S. 2008. Identifying Problems and Implementing Solutions: The Production of Consonant Sounds in Spoken English among EFL/ESL Learners. In *The International Journal of the Humanities*, vol. 6, no. 5, 2008. p. 5-14. ISSN 1447-9508.

PREHEAD PUBLIKAČNEJ ČINNOSTI DOKTORANDA

ABD Kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v domácich vydavateľstvách:

Michal Bodorík: **Analysis of the Pronunciation Errors among Slovak Learners of English**; recenzi: Ivana Cimermanová, Andrea Holúbeková, 2013.

In. Božena Horváthová et al Mapping and Applying Research in Foreign Language Education. - 1. vyd. - Nitra : UKF, 2013. - ISBN 978-80-558-0281-7, P. 162-178 [1,08 AH].

Ohlasy:

2014 [4] REID, E. 2014. Internet Pronunciation Activities as an Attractive Way of Teaching Pronunciation., 2014. In e-TEFL. UKF: Nitra, 2014. ISBN 978-80-558-0730-0.

ACB Vysokoškolské učebnice vydané v domácich vydavateľstvách:

Katerina Veselá a kol.: **Multimedia in TEFL**; recenzi: Eva Malá, Krzysztof Polok. - 1. vyd vyd. - Nitra : UKF, 2014. - 189 p. - ISBN 978-80-558-0721-8.[Veselá Katerina (30%) - Puschenreiterová Jana (30%) - Datko Juraj (30%) - Bodorík Michal (10%)]

Ohlasy:

2015 [3] PUSCHENREITEROVÁ, J. - DATKO, J. 2015. Multimédiá vo výučbe cudzích jazykov. In Sborník příspěvků z konference a soutěže eLearning 2015. Gaudeamus: Hradec Králové, 2015. ISBN 978-80-7435-615-5.

ACD Kapitoly vo vysokoškolských učebniciach vydaných v domácich vydavateľstvách:

Michal Bodorík: **CLIL & the teaching of history and culture**; recenzi: Ivana Cimermanová, Zdena Kráľová, 2015. DOI 10.17846/CLIL.2015.257-276.

In. CLIL in Foreign Language Education : e-textbook for foreign language teachers. - 1. vyd. - Nitra : UKF, 2015. - ISBN 978-80-558-0889-5, P. 257-276.

ADE Vedecké práce v zahraničných nekarentovaných časopisoch: Michal Bodorík: **Corrective Feedbacks among Slovak Teachers of English, 2014.**

In. Hradec Králové Journal of Anglophone Studies. - ISSN 2336-3347, Roč. 1, č. 2 (2014), s. 56-66.

Ohlasy:

2014 [3] BODORÍK, M. 2014. Corrective Feedbacks among Slovak Teachers of English. In *Corrective Feedbacks among Slovak Teachers of English*.

Michal Bodorík: **Teaching English Pronunciation in the Field of Slovak Research, 2015.**

In. Ogarjov-online : elektronnoje periodiceskoje izdanije dlja studentov i aspirantov. - ISSN 2310-9173, Vol. 3, no. 14 (2015), online, p. 1-9.

ADF Vedecké práce v domácich nekarentovaných časopisoch:

Michal Bodorík: **Content Analysis in ESL Research, 2015.**

In. *Journal of Language and Cultural Education*. - ISSN 1339-4045, Vol. 3, no. 2 (2015), p. 157-177.

AEC Vedecké práce v zahraničných recenzovaných zborníkoch:

Michal Bodorík, Jela Kehoe: **English Pronunciation Errors among Slovak Learners, 2013.**

In. *Bildung und Sprachen in Europa*. - Münster : LIT Verlag, 2013. - ISBN 978-3-643-50505-7, P. 325-334.

EDI Recenzie v časopisoch a zborníkoch:

Michal Bodorík: **The innovative textbook on Computer-Assisted Language Learning, 2016.**

In. *Journal of Language and Cultural Education*. - ISSN 1339-4045, Vol. 4, no. 1 (2016), p. 222-225.

Rec. na: *CALL and Foreign Language Education*. - Nitra : UKF, 2014. - CD-ROM, 112 s. - ISBN 978-80-558-0621-1.

Pozvané prednášky:

- seminár pre študentov anglického jazyka: (24. november 2014), Filozofická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku. Názov príspevku: ***Teaching Culture through Skype***

- metodický workshop pre učiteľov anglického jazyka: *CALL and CLIL in English Classrooms: Developing Learner's Speaking Skills* (20. november, 2015), Ružomberok. Názov príspevku: ***Mummify your own Egyptian Pharaoh (CLIL and Teaching History)***

POZNÁMKY